

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Α΄ ΤΑΞΗ ΕΠΑΛ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΓΝΩΡΙΜΙΑ ΜΕ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

A. Μη λογοτεχνικό κείμενο

Chat GPT: Πώς μια εφαρμογή τεχνητής νοημοσύνης ξαναγράφει τους κανόνες στην εκπαίδευση

Το ακόλουθο κείμενο αποτελεί συντομευμένη μορφή του άρθρου της Kalley Huang που αναδημοσιεύτηκε από τους «The New York Times» στην «Καθημερινή» στις 17.01.2023 (ανακτήθηκε στις 24.01.2023)

Ενώ διόρθωνε εργασίες για το μάθημά του που αφορά τις παγκόσμιες θρησκείες, ο καθηγητής Φιλοσοφίας στο Northern Michigan University, Άντονι Άουμαν, διάβασε ένα γραπτό που ξεχώριζε ως το καλύτερο με διαφορά, αφορούσε το κατά πόσον είναι ηθική η απαγόρευση της μπούρκας, και ήταν δομημένο σε σαφείς παραγράφους, περιείχε εύστοχα παραδείγματα και επιχειρηματολογία. Αμέσως του κινήθηκαν υποψίες, και, όταν βρέθηκε πρόσωπο με πρόσωπο με τον φοιτητή του, τον ρώτησε κατά πόσον είχε γράψει μόνος του την εργασία, με εκείνον να εξομολογείται πως είχε χρησιμοποιήσει το GPT, μια ρομποτική εφαρμογή παραγωγής λόγου, η οποία παρέχει πληροφορίες, εξηγεί έννοιες και αναπτύσσει ιδέες σε απλές προτάσεις -και στην εν λόγω περίπτωση είχε συντάξει την εργασία. [...]

Παντού στις ΗΠΑ, πανεπιστημιακοί όπως ο Άουμαν, καθώς και οι προϊστάμενοί τους κοσμήτορες και πρυτάνεις, έχουν αρχίσει να μεταβάλλουν την εκπαιδευτική διαδικασία μετά την εμφάνιση του Chat GPT, γεγονός που ίσως αποτελεί την αρχή μιας τεράστιας αλλαγής στη διδασκαλία και την εκμάθηση. Ορισμένοι καθηγητές σχεδιάζουν εντελώς από την αρχή τα μαθήματα που διδάσκουν, προσθέτοντας περισσότερες προφορικές εξετάσεις, ομαδικές εργασίες και χειρόγραφα κείμενα στη θέση τυπωμένων.

Τέτοιες κινήσεις αποτελούν μέρος της μάχης που δίνεται σε πραγματικό χρόνο με ένα νέο κύμα εξέλιξης της τεχνολογίας, που έχει γίνει γνωστό ως «παραγωγική τεχνητή νοημοσύνη». Το Chat GPT, που κυκλοφόρησε μόλις τον περασμένο Νοέμβριο από το εργαστήριο OpenAI, είναι ανάμεσα στα πλέον πρωτοποριακά προγράμματα αυτού του κύματος, το οποίο προκαλεί μια τεράστια αλλαγή, καθώς συντάσσει κείμενα με σχεδόν ανθρώπινη διάρθρωση και λεπτές διαφοροποιήσεις, ανταποκρινόμενο σε σύντομα θέματα, και ήδη χρησιμοποιείται για ερωτικές επιστολές, ποίηση, λογοτεχνία, αλλά και σχολικές και ακαδημαϊκές εργασίες.

Γεγονός που έχει θορυβήσει ορισμένα γυμνάσια και λύκεια, με τους καθηγητές και τις διοικήσεις τους να προσπαθούν να ξεδιαλύνουν κάθε φορά κατά πόσον οι μαθητές τους χρησιμοποίησαν την εφαρμογή. Στο εκπαιδευτικό σύστημα ορισμένων αμερικανικών πολιτειών,

μεταξύ των οποίων και η Νέα Υόρκη, έχει κιόλας απαγορευτεί η χρήση αυτού του εργαλείου στα δίκτυα Wi-Fi τους και τις σχολικές συσκευές ούτως ώστε να εμποδιστεί αυτή η μορφή αντιγραφής νέας γενιάς, παρ' όλο που φυσικά είναι εύκολο για τους μαθητές να βρουν παράτυπους τρόπους πρόσβασης στην εφαρμογή.

Στην ανώτατη εκπαίδευση, όμως, τα ιδρύματα είναι επιφυλακτικά ως προς την αποτελεσματικότητα μιας τυχόν απαγόρευσης, η οποία θέτει και το ζήτημα της ακαδημαϊκής ελευθερίας. Γεγονός που συνεπάγεται πως εκείνο που πρέπει να αλλάξει είναι ο τρόπος διδασκαλίας.

A3. (μονάδες 25)

Η αρθρογράφος υποστηρίζει ότι δίνεται μάχη «σε πραγματικό χρόνο με ένα νέο κύμα εξέλιξης της τεχνολογίας, που έχει γίνει γνωστό ως “παραγωγική τεχνητή νοημοσύνη”». Σε άρθρο (200-250 λέξεων) που θα αναρτηθεί στο σχολικό ιστολόγιο να εξηγήσεις, αξιοποιώντας στοιχεία του κειμένου, τους λόγους για τους οποίους θεωρείται ανεπιθύμητη αυτή η τεχνολογική εξέλιξη στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Μονάδες 25

B. Λογοτεχνικό κείμενο

ΤΑΣΟΥΛΑ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΙΟΥ (1954-)

Ποιητική Τεχνολογία

Το ποίημα προέρχεται από την ομώνυμη συλλογή Ποιητική Τεχνολογία (Αθήνα, Κέδρος, 1998).

Χαίρε, ω χαίρε
ποίημα
από τα σπλάχνα του υπολογιστή βγαλμένο
με δύο κλικ σε κατεδαφίζω
και σε τρεις μέρες σε χτίζω
σε κάνω κάθετο
σε οριζοντιώνω
σε επιλέγω
και σε ακυρώνω
σε ανατρέπω
και σε μετατρέπω

Αν θέλω, το στυλ σου αλλάζω
τώρα τα γράμματά σου πλαγιάζω
τα μεγαλώνω, τα κάνω δεκάρια
Τα μικραίνω, τα κάνω εφτάρια.

Εκδικούμαι για τους ποιητές που ικετέψαν
κι ένα νεύμα σου μάταια γυρέψαν.
Λοιπόν, τα άειδε και τα έννεπε τέλος.¹
Θα σε σβήσω απ' την μνήμη αν δεν θέλω.
Έχω επάνω σου μια εξουσία·
όσο ανθίστασαι, θ' αλλάζω στοιχεία.
Σωρό με πεσσοús² θα σε κάνω

Να σωριάσω τα κομμάτια μου επάνω.

B3. (μονάδες 25)

Να επιλέξεις ένα από τα δύο ακόλουθα θέματα. Να καταγράψεις τις απαντήσεις σου σε ένα κείμενο 100-150 λέξεων.

1. Ποια είναι η στάση του ποιητικού υποκειμένου απέναντι στο ποίημα που γράφει; Ποιες σκέψεις και ποια συναισθήματα σου προκαλεί;

ή

2. Να γράψεις μία φιλική επιστολή στο ποιητικό υποκείμενο, εκφράζοντάς τις σκέψεις και τα συναισθήματά σου για την ποίηση και τους ποιητές.

Μονάδες 25

¹ Η ποιήτρια αναφέρεται στον πρώτο στίχο της *Ιλιάδας* και της *Οδύσσειας* του Ομήρου.

² Πεσσοί = μεγάλες τετράγωνες κολόνες, στηρίγματα αρχαίων ναών.